

**Česká školní inspekce
Středočeský inspektorát**

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

Čj. ČŠIS-1799/23-S

Název	Základní škola a Mateřská škola Pičín, okres Příbram
Sídlo	Pičín 23, 262 25 Pičín
E-mail	info@zspicin.cz
IČO	70 884 005
Identifikátor	600 054 691
Právní forma	příspěvková organizace
Zastupující	Mgr. Vladimíra Krejzová
Zřizovatel	obec Pičín
Místo inspekční činnosti	Pičín 23
Inspekční činnost na místě	2., 5., a 6. června 2023

Inspekční činnost byla zahájena doručením oznámení o inspekční činnosti.

Předmět inspekční činnosti

Zjišťování a hodnocení podmínek, průběhu a výsledků předškolního, základního a zájmového vzdělávání podle příslušných školních vzdělávacích programů (dále „ŠVP“), jejich naplňování a souladu s právními předpisy a příslušnými rámcovými vzdělávacími programy podle § 174 odst. 2 písm. b) a c) zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů.

Charakteristika

Příspěvková organizace (dále „škola“) vykonává činnost základní školy (dále „ZŠ“), mateřské školy (dále „MŠ“), školní družiny (dále „družina“) a školní jídelny.

Od předchozí inspekční činnosti v roce 2016 se zvýšil počet žáků ZŠ. Ve třech třídách se vzdělává 58 žáků prvního až pátého ročníku (83% naplněnost). ZŠ eviduje čtyři žáky se speciálními vzdělávacími potřebami (dále „SVP“), z nichž jeden se vzdělává podle individuálního vzdělávacího plánu. Družina (100% naplněnost) má v jednom oddělení 28 účastníků zájmového vzdělávání (dále „účastníků“). MŠ poskytuje vzdělávání 42 dětem (100% naplněnost). Rozděleny jsou do dvou tříd podle věku. Čtrnáct z nich plní povinné předškolní vzdělávání, dvě mají povolený odklad povinné školní docházky.

Hodnocení podmínek vzdělávání

Ředitelka školy (dále „ředitelka“) vykonává funkci od 1. února 2009. Škola má dobře nastavené a realisticky vyhodnocované cíle rozvoje. Vycházejí z jejich reálných podmínek a jsou zaměřeny zejména na specifika organizace s potřebou uspět v současné konkurenci ostatních škol a vybudování silné pozitivní image školy, která dětem a žákům předá základy klíčových kompetencí pro jejich přípravu na další stupeň vzdělávání a praktického využití pro budoucí život. Vymezené vize se daří vedení většinou realizovat.

Organizační struktura a delegování kompetencí pro řízení MŠ na vedoucí učitelku pro předškolní vzdělávání jsou funkční a odpovídají velikosti školy. Ředitelka realizuje v ZŠ, MŠ i družině hospitační činnost, jejíž výsledky jsou projednávány. Konkrétní závěry, opatření ke změnám a dalšímu rozvoji, spolu s postupy, termíny a stanovením odpovědnosti za jejich splnění však nejsou jasně vymežovány. Tato skutečnost se projevuje nižší účinností kontrolního systému, např. nedostatky ve zpracování ŠVP pro předškolní vzdělávání a nesprávně stanovené délky pobytu dětí venku v dopoledním programu.

Vnitřní informační systém je funkční, založený zejména na osobním kontaktu zaměstnanců a na elektronické komunikaci. Zásadní pedagogické, organizační a metodické záležitosti jsou projednávány v pedagogické radě a provozních poradách. Vyvozená opatření ke zkvalitnění činnosti v uvedených oblastech jsou následně však pouze částečně účinně naplňována.

Ředitelka v souladu s potřebami školy vhodně a účelně plánuje další vzdělávání pedagogických pracovníků. Semináře a webináře jsou tematicky zaměřeny na podporu realizace ŠVP, na využívání digitálních technologií ve výuce a na práci se žáky se SVP. Poznatky ze vzdělávacích akcí učitelé vzájemně sdílejí a většina z nich je správně uplatňuje v praxi.

Předškolní vzdělávání zajišťují tři učitelky. K termínu inspekce dvě z nich splňovaly odbornou kvalifikaci, jedna dokončovala potřebné vzdělání k jejímu získání. Z inspekčního zjišťování však vyplynulo, že pro zajištění provozu dvoutřídní MŠ s celodenním provozem v obou třídách není počet pedagogů optimální. V důsledku toho probíhá relaxace a vzdělávání dětí v odpoledním provozu nevhodně pouze v jedné třídě. Na vzdělávání v ZŠ se podílí pět pedagogů včetně ředitelky, z nichž jedna učitelka je nekvalifikovaná. V družině působí dvě vychovatelky, z nichž jedna není kvalifikovaná a aktuálně studuje. Podporu žáků se SVP zajišťuje jedna asistentka pedagoga, která absolvovala potřebné studium. Zajištění vzdělávání pedagogickými pracovníky bez odborné kvalifikace částečně přetrvává od předešlé inspekční činnosti. Ředitelka nadále provádí systematické kroky k získání odborně kvalifikovaných pedagogických pracovníků.

Činnost školního poradenského pracoviště zajišťuje ředitelka školy, která vykonává funkci výchovného poradce a absolvovala za tímto účelem specializační studium. Záležitostmi v oblasti metodika prevence se zabývá také ředitelka. Poradenský systém je vhodně nastaven, účelně aplikován a jsou přijímána účinná opatření.

Škola vytváří podmínky pro zajištění bezpečnosti. Děti, žáci a účastníci jsou průběžně seznamováni s pravidly bezpečného chování a ochrany zdraví ve škole i mimo její prostory. Míra úrazovosti je nízká, škola počty úrazů sleduje a přijímá účinná opatření. Kontrola nad osobami vstupujícími do budovy školy byla v době inspekční činnosti vhodně zajištěna.

Materiální podmínky pro vzdělávání se od předchozí inspekční činnosti zlepšily zejména v oblasti digitálních technologií zakoupením notebooků, tabletů, robotických hraček a interaktivních tabulí s novými audiosystémy. Zrekonstruována byla sociální zařízení v MŠ i v ZŠ, nově byla vybavena školní jídelna. Postupně jsou doplňovány učební pomůcky a hračky pro děti, včetně nových knih do školní knihovny.

Finanční prostředky škola cíleně investuje do zlepšování podmínek vzdělávání, účelně využívá finanční prostředky poskytnuté ze státního rozpočtu, z rozpočtu zřizovatele, z projektů a sponzorských darů.

Hodnocení průběhu vzdělávání

Připravené vzdělávací aktivity v MŠ vycházely z obsahu tematického bloku ŠVP a směřovaly k rozvoji dětí v oblasti fyzické, psychické i sociální. Při ranním scházení se děti věnovaly především volným hrám podle svého zájmu individuálně nebo v menších skupinkách. Učitelky podněcovaly děti ke vzájemné komunikaci a spolupráci, učily je podělit se o hračky, střídat se a dodržovat určitá pravidla. Prostřednictvím nabídky např. robotických hraček nebo společenských her vhodně napomáhaly také např. k formování základů matematické nebo informační gramotnosti. Negativem ve sledovaném programu bylo, že se děti až do osmi hodin scházely v jedné třídě. Příležitost ke zlepšení je v efektivnějším využití přítomnosti dvou učitelek pro vzdělávání dětí v obou učebnách a vytvoření klidnějšího prostředí pro hry dětí s širší nabídkou podnětů k aktivitám v návaznosti na třídní vzdělávací plán a individuální práci s jednotlivci.

K seznámení dětí s plánovaným programem dne učitelky vhodně využívaly ranní kruh a poskytovaly jim dostatek příležitostí pro vzájemné sdělování vlastních zážitků, myšlenek, nápadů nebo zkušeností. Účinně tak napomáhaly k rozvoji jejich komunikačních dovedností. V jeho průběhu záměrně vytvářely také příležitosti pro opakování např. dnů v týdnu, měsíců a ročních období v roce. Většinou však převažovalo pouze slovní sdělení bez využití dalších motivačních prostředků, např. obrázků při opakování ročních období, zejména pro nejmladší děti, tak bylo příliš abstraktní a v důsledku toho méně efektivní.

Při řízených činnostech využívaly učitelky podnětné pomůcky. Nabídka byla zajímavá, zejména ve třídě starších dětí při práci s mikroskopem, kdy měly možnost pozorovat různorodou škálu reálných vzorků z okolního prostředí. Zvolená frontální organizace však byla ve sledovaném programu méně vhodná. V obou třídách chyběla širší nabídka podnětů k činnostem různé náročnosti, ze které by si mohly děti vybrat.

Pozitivem je účinná podpora rozvoje pohybových dovedností dětí v obou třídách. Řízené pohybové aktivity byly se třídou starších vhodně realizovány venku. K aktivizaci dětí a zajištění přiměřené fyziologické účinnosti učitelky účelně napomáhaly využíváním různého tělocvičného náčiní, ve třídě mladších byly vhodně zařazeny i prvky jógy. Fyzická zdatnost dětí byla záměrně a efektivně rozvíjena i při pobytu venku rozmanitou nabídkou pomůcek a podnětů k hrám, kterou aktivně využívaly. Vybíraly si z ní podle svého zájmu a měly možnost vyzkoušet si různé činnosti. V aktuálně nastavené organizaci je však pobyt venku realizován v kratším rozsahu, než stanovuje příslušný rámcový program. Ke zlepšení

ve třídě starších dětí v době inspekce přispělo, že didakticky zacílené aktivity byly realizovány na hřišti.

Při všech činnostech učitelky průběžně sledovaly výkony dětí, pozitivním oceňováním podporovaly jejich sebedůvěru a napomáhaly tím k jejich zdárnému zvládnutí. V případě potřeby jim poskytovaly náležitou podporu. Příležitost k rozvoji je v plánovitě vytváření příležitostí pro vlastní hodnocení dětí.

Hospitovaná výuka v ZŠ byla většinou promyšlená, dobře zorganizovaná, zohledňovala znalosti a zkušenosti žáků. Frontální forma výuky se většinou vhodně střídala s individuální prací, efektivní skupinová práce byla zastoupena pouze ve čtvrtině hospitované výuky. Pedagogové se cíleně a zdařile zaměřovali na sociální a osobnostní rozvoj jednotlivců a posilovali jejich postoje k dosahování lepších vzdělávacích výsledků. Poskytovali žákům dostatek času pro řešení zadaných úloh či formulaci odpovědí a průběžnou zpětnou vazbu. Vhodně uplatňovali mezipředmětové vztahy, zařazovali příklady z reálného života a začleňovali práci s chybou. Ve většině hospitovaných hodin byli žáci vhodně motivováni a pracovali se zájmem. Efektivně bylo vzdělávání podpořeno zejména textovými a dalšími didaktickými pomůckami včetně digitální techniky. V polovině hodin byla zdařile realizována práce žáků s digitálními technologiemi za účelem vyhledávání potřebných informací ve výuce. Pedagogové respektovali individuální pracovní tempo žáků se SVP, při obtížích s plněním zadaných úkolů jim poskytovali vhodnou podporu. Velmi účelná byla také aktivní spolupráce asistentky pedagoga s učiteli i žáky.

Ve výuce všech hospitovaných předmětů byl efektivně začleněn rozvoj funkční gramotnosti žáků, rozvíjena byla účelně čtenářská, jazyková, přírodovědná, matematická i informační gramotnost. Výuka angličtiny byla většinou vedena v daném cizím jazyce s důrazem na komplexní prohlubování cizojazyčných kompetencí. Dostatečně byly využity příležitosti k procvičování mluvních dovedností a k osvojování slovní zásoby. Tělesná výchova vhodně rozvíjela pohybové dovednosti a schopnosti všech zúčastněných žáků. Široké spektrum pomůcek a náradí i různé organizační formy zvyšovaly atraktivitu pohybových aktivit pro žáky. V hospitovaných hodinách hudební a výtvarné výchovy zvolené metody práce intenzivně podporovaly kreativitu žáků. Ti se aktivně zapojovali do společné hry na jednotlivé hudební nástroje, do společného zpěvu i do realizace zadaného výtvarného úkolu.

Ve třech čtvrtinách hospitovaných hodin bylo zaznamenáno sebehodnocení žáků, jeho účinnost a efektivita však byla většinou nízká. Příležitosti k vrstevnickému hodnocení nebyly ve výuce využity vůbec. Žákům bylo pouze ojediněle umožněno vybírat si z úloh odlišné kognitivní náročnosti, což dostatečně neumožňovalo specificky pracovat se žáky celého spektra nadání a potřeb.

Zájmové vzdělávání v družině probíhalo v esteticky podnětném prostředí s pestrými, velmi kvalitními činnostmi realizovanými individuálně, skupinově nebo ve dvojicích. Účastníci byli účelně vedeni zejména k osvojování výtvarných, rukodělných a pohybových dovedností i znalostí o přírodě. Zřejmá byla jejich radost z realizovaných činností, kterou posilovala především účinná motivace a pozitivní hodnocení. Vychovatelky se vhodně zaměřovaly na sociální a osobnostní rozvoj jednotlivců s účelným uplatněním individuálního, vstřícného a respektujícího přístupu.

Hodnocení výsledků vzdělávání

Škola pravidelně a komplexně sleduje a vyhodnocuje výsledky vzdělávání žáků i dětí na jednání pedagogických rad ZŠ a MŠ. Ředitelka shromažďuje informace od vyučujících

a třídních učitelů v ZŠ, využívá poznatky z hospitací a z výstupů vlastní přímé pedagogické činnosti.

Učitelky v MŠ průběžně sledují úroveň rozvoje dovedností dětí v klíčových oblastech. Z rozhovorů s nimi a výsledků hospitací je zřejmé, že evidují vzdělávací potřeby jednotlivců a v průběhu vzdělávání jim poskytují individuální podporu, popř. doporučují zákonným zástupcům konzultaci s dalšími odborníky a potřebné kontakty na ně. Pedagogická diagnostika však netvoří promyšlený a ucelený systém monitorující vývoj dítěte s ohledem na jeho věková specifika nebo individuální možnosti. V záznamech většinou chybí bližší specifikace vzdělávacích potřeb dítěte, stanovení konkrétních záměrů a opatření k jeho cílené podpoře v návaznosti na ně, popř. vyhodnocení jejich účinnosti. Příležitost k rozvoji je také v postupném zapojování dětí do vedení vlastního portfolia a hodnocení svých výsledků, zejména těch nejstarších v souvislosti s jejich přípravou na přechod do základní školy.

Kvalitu poradenských služeb školy při hodnocení připravenosti dětí na přechod do základní školy vhodně zvyšuje spolupráce s odborníky školského poradenského zařízení, kteří jedenkrát ročně provádějí šetření školní zralosti přímo v MŠ. Pozitivem je také absolvování kurzu logopedické asistentky jednou z učitelek MŠ, která při práci s dětmi využívá získané znalosti k začleňování preventivně-logopedických cvičení.

Ve sledovaném programu byly děti přiměřeně svému věku samostatné při hygieně, oblékání a stravování, podílely se na udržování pořádku ve třídě. Při hrách i didakticky zaměřených aktivitách prokazovaly znalosti a dovednosti potřebné pro další formování matematické, čtenářské nebo přírodovědné gramotnosti, zvládaly manipulaci s různým náčiním, byly schopné pracovat nebo cvičit podle zadávaných pokynů. Přirozeně komunikovaly s vrstevníky i s dospělými, s důvěrou se obracely na učitelku se svými přáními nebo žádostmi o pomoc. Příležitost k rozvoji je v účinnějším zapojení dětí do tvorby třídních pravidel a důslednějším vedení k jejich dodržování.

Zákonní zástupci žáků jsou o průběhu a výsledcích vzdělávání dobře informováni zejména prostřednictvím žákovských knížek nebo webových stránek školy, na třídních schůzkách, při individuálních konzultacích.

Celkově žáci dosahují dlouhodobě ve vzdělávání velmi dobrých výsledků. Ve školním roce 2021/2022 ve 2. pololetí prospělo 90 % žáků s vyznamenáním, ostatní prospěli. V 1. pololetí školního roku 2022/2023 prospělo 87 % žáků s vyznamenáním, ostatní prospěli. Neomluvené hodiny se nevyskytovaly. V rámci výchovných opatření výrazně převažují udělené pochvaly nad uloženými důtkami.

Do vzdělávání jsou vhodně zařazována témata a činnosti týkající se prevence rizikového chování, dodržování bezpečnosti a zdravého životního stylu. Na posilování pozitivních vztahů v rámci třídních kolektivů jsou zaměřeny různé aktivity, např. projektové dny. Případy nevhodného chování se vyskytují pouze ojediněle. Jsou-li zaznamenány, řeší se ve spolupráci s třídními učiteli, rodiči i žáky a jsou přijímána účinná opatření.

Systém podpory žáků s riziky neúspěchu je funkční. Výkyvy v prospěchu jsou analyzovány a na základě zjištěných skutečností jsou realizována účinná opatření. Mezi efektivní patří zejména spolupráce s rodiči a doučování. Podpora poskytovaná žákům se SVP formou doporučených a využívaných podpůrných opatření je podle jejich současných učebních výsledků většinou účinná. Jejich prospěch je srovnatelný s ostatními žáky.

Výsledky účastníků zájmového vzdělávání v družině odpovídají cílům stanoveným v příslušném ŠVP i jejich individuálním schopnostem. Chování účastníků, jejich úspěšnost při vzdělávání i aktivity jsou cíleně sledovány a projednávány s ředitelkou.

Na kvalitních vzdělávacích výsledcích školy má pozitivní podíl vhodná nabídka zájmových činností, funkční spolupráce se zákonnými zástupci žáků a se zřizovatelem.

Výsledky práce dětí, žáků i účastníků jsou prezentovány ve školních prostorách nebo prostřednictvím kulturních akcí pro veřejnost. K naplňování koncepčních záměrů školy a prezentaci její činnosti účinně přispívá spolupráce s místními organizacemi a zapojení do akcí pořádaných v rámci obce včetně příspěvků do místního zpravodaje. Přínosem bylo i zapojení školy do projektu a pořádání projektových dnů např. v oblasti environmentálního vzdělávání.

Závěry

Vývoj školy

- Zvýšil se počet žáků základní školy.
- Zlepšily se materiální podmínky základní i mateřské školy zejména v oblasti digitálních technologií.
- Nedostatky při předešlé inspekční činnosti byly odstraněny částečně - přetrvává nižší účinnost kontrolního systému a absence diferenciací zadávaných úkolů podle schopností jednotlivých žáků.

Silné stránky

- V předškolním vzdělávání je účinně podporován rozvoj pohybových dovedností dětí.
- Široká nabídka aktivit ve školní družině cíleně podporuje klíčové kompetence účastníků zájmového vzdělávání a účelně přispívá k jejich sociálnímu a osobnostnímu rozvoji.
- Četné využívání digitálních technologií žáky ve výuce v základní škole vhodně přispívá k rozvoji jejich informační gramotnosti.

Slabé stránky a/nebo příležitosti ke zlepšení

- Nízká účinnost kontrolního a hodnotícího systému negativně ovlivňuje organizaci a průběh předškolního vzdělávání.
- Nízká míra diferenciací obsahu a metod vzdělávání vzhledem k individuálním předpokladům žáků snižuje efektivitu vzdělávání.

Doporučení pro zlepšení činnosti školy

- Zvýšit efektivitu kontrolního systému vedení školy.
- Diferenciovat obsah a metody vzdělávání s ohledem ke vzdělávacím potřebám všech žáků.
- Nastavit ucelený systém pro vedení pedagogické diagnostiky v rámci mateřské školy, plánovitě vytvářet příležitosti pro zapojení dětí do hodnocení svých pokroků a tvorby vlastního portfolia.
- Vymežit v režimu dne dostatečně dlouhou dobu pro pobyt dětí venku v dopoledním programu.

Stanovení lhůty

Česká školní inspekce v souladu s § 175 odst. 1 školského zákona ukládá ředitelce školy ve lhůtě do 30 dnů přijmout adekvátní opatření k prevenci nedostatků zjištěných

při inspekční činnosti při a ve stejné lhůtě písemně informovat Českou školní inspekci, jaká byla přijata opatření.

Zprávu zašlete na adresu Česká školní inspekce, Středočeský inspektorát, Arabská 683, 160 66 Praha 6, případně prostřednictvím datové schránky (g7zais9), nebo na e-podatelnu csi.s@csicr.cz s připojením elektronického podpisu.

Seznam dokladů, o které se inspekční zjištění opírají

1. Zřizovací listina Základní školy a Mateřské školy Pičín, okres Příbram, účinnost od 30. ledna 2014
2. Povolení výjimky v počtu dětí ve třídě v mateřské škole (třída Myšky) od prosince 2022 vydané obcí Pičín 1. prosince 2022
3. Výpis z rejstříku škol a školských zařízení k termínu inspekční činnosti
4. Personální spisy pedagogických pracovníků (potvrzení ve funkci ředitelky, doklady o dosaženém vzdělání pedagogů, náplně práce, rozpis přímé pedagogické činnosti a doklady o absolvovaném vzdělávání)
5. ŠVP pro předškolní, základní a zájmové vzdělávání – účinné k termínu inspekční činnosti
6. Školní řád MŠ, ZŠ a vnitřní řád družiny, účinné k termínu inspekční činnosti
7. Třídní knihy MŠ, ZŠ a přehled výchovně vzdělávací práce školní družiny, školní roky 2021/2022 a 2022/2023 k termínu inspekční činnosti – vzorek
8. Školní matrika včetně dokladů o přijímání ke vzdělávání, školní rok 2022/2023 k termínu inspekční činnosti – vzorek
9. Dokumentace školního poradenského pracoviště, školní roky 2021/2022 a 2022/2023 k termínu inspekční činnosti – vzorek
10. Pedagogická diagnostika dětí vzdělávajících se v MŠ k termínu inspekční činnosti – vzorek
11. Dokumentace vztahující se k řízení a hodnocení MŠ, ZŠ (záznamy z pedagogické rady MŠ, ZŠ, záznamy z hospitací, rozvrhy ZŠ, podklady pro výroční zprávu za MŠ, ZŠ)
12. Hospodářská dokumentace (účetní závěrka sestavená za rok 2022, finanční vypořádání dotací ze státního rozpočtu v roce 2022, závazné ukazatele rozpočtu na rok 2022)
13. Dokumentace k zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví (organizační a bezpečnostní pokyny a směrnice, záznamy o školení zaměstnanců, knihy úrazů), školní roky 2021/2022 a 2022/2023 k termínu inspekční činnosti
14. Inspekční zpráva, čj.: ČŠIS- 50/16–S
15. Webové stránky školy: www.zspic.in.cz

Poučení

Podle § 174 odst. 11 školského zákona může ředitelka školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci, a to do 14 dnů po jejím převzetí. Případné připomínky zašlete na adresu, Česká školní inspekce, Středočeský inspektorát, Arabská 683, 160 66 Praha 6, případně prostřednictvím datové schránky (g7zais9), nebo na e-podatelnu csi.s@csicr.cz s připojením elektronického podpisu, a to k rukám ředitele inspektorátu.

Inspekční zprávu společně s připomínkami a stanoviskem České školní inspekce k jejich obsahu zasílá Česká školní inspekce zřizovateli a školské radě. Inspekční zpráva včetně připomínek je veřejná a je uložena po dobu 10 let ve škole, jíž se týká, a v místně příslušném inspektorátu České školní inspekce. Zároveň je inspekční zpráva zveřejněna na webových stránkách České školní inspekce a v informačním systému InspIS PORTÁL.

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

Mgr. Eva Karasová, školní inspektorka,
vedoucí inspekčního týmu

Mgr. Dana Macková, školní inspektorka

Bc. Jana Jungerová, kontrolní pracovnice

Datem vyhotovení inspekční zprávy se rozumí datum posledního podpisu člena inspekčního týmu.